

A solid green circle is positioned in the upper left corner of the page, partially overlapping the DOM logo and the background image.

Dit is DOM

DOM is een samenwerkingsmethode die dorpen en gemeente in staat stelt gelijkwaardig, structureel en effectief te bouwen aan leefgeluk.

DOM maakt optimale samenwerking, co-creatie en maximale integrale dorpsontwikkeling mogelijk.

A solid green circle is located in the bottom left corner of the page, overlapping the bottom edge of the text box and the background image.A solid red circle is located in the bottom center of the page, overlapping the bottom edge of the text box and the background image.

De DOM-methode is dé manier om overheids- en burgerparticipatie uit te voeren. Een DOM werkt niet top-down of bottom-up, maar door het midden: men maakt samen keuzes en zoekt samen de ruimte op in de kaders die er zijn. Het is een proces van co-creatie. De DOM-methode richt zich op het ondersteunen van dit proces, niet op het financieren van de uitvoering van een initiatief.

DOM vindt zijn oorsprong in het met de mienskip willen opknappen van verpauperde dorpsgezichten in Noordoost Fryslân en wordt steeds breder ingezet: voor sociale vraagstukken, erfgoed, wonen, agri en meer. DOM is een methode die het proces van samenwerken ondersteunt en kan op meerdere beleidsvelden en integrale vraagstukken ingezet worden.

Daarom een DOM!

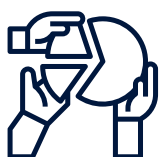
Door het invoeren van een DOM-methode ontstaat er een continue positieve beweging in bijvoorbeeld een dorp waar inwoners actief zijn met het verbeteren van hun eigen leefomgeving. Door samen met andere inwoners een DOM-project op te zetten, leert men hoe dat kan, wat een dorp zelf kan doen, waarbij men hulp van de gemeente kan gebruiken en hoe het spel samen gespeeld kan worden. De DOM-methode helpt de leefbaarheid en leefplezier in een dorp te bewaren en te versterken. Dit gebeurt door als dorp zelf te werken aan concrete ideeën en projecten die zorgen voor toekomstkracht.

Belang dorp: inwoners worden actief, enthousiast en daadkrachtig. Het zelforganiserend vermogen wordt versterkt: men krijgt zelf meer voor elkaar. Er is beter en eerder contact met de overheden.

Belang overheid: samen met de mienskip werken aan leefbaarheid. Ruimte bieden aan initiatieven. Zichtbaar uitvoering geven aan participatie. Meer draagvlak. De verschillende beleidsvelden komen eerder en vaker in contact met de mensen voor wie zij werken: de inwoners. Dat geeft energie en plezier in het werken.

Wat maakt DOM anders dan de rest?

We zijn een samenwerkingsmethode, geen leefbaarheidsinitiatief

Gelijkwaardigheid met een onafhankelijke verbinder

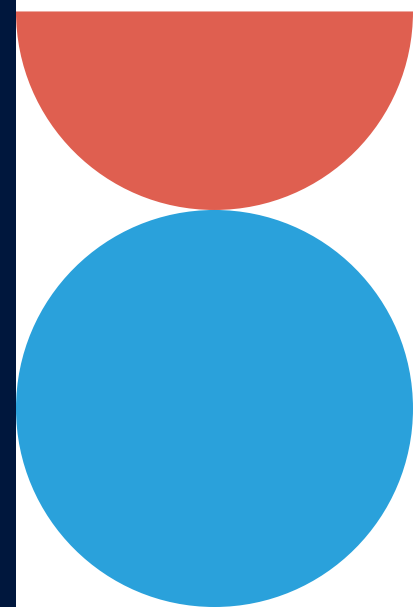
Structurele samenwerking voor lange termijn

=

Dé succesfactor van DOM!

De DOM-methode is inzetbaar bij ingewikkelde problematiek en veel partijen. En dan vooral in die situaties waar het gesprek tussen het dorp (de dorpen) en de gemeente niet vanzelf ontstaat. De onafhankelijke verbinder kan dan activeren, aanjagen, enthousiasmeren en motiveren.

Kenmerken DOM-methode

- Concreet en met focus
 - Dicht bij de mensen (leefwereld)
 - Vanuit intrinsieke waarde meedoen
 - Vanuit positieve insteek: kansen en enthousiasme
 - Pro-actief: vanaf begin samen ontwikkelen
 - Duidelijkheid over de kaders
 - Gelijkwaardig, ieder zijn rol, elkaar serieus nemen
 - Permanente ontwikkelmotor opgebouwd, die projectmatig werkt
 - Toekomstgericht en toekomstbestendig
 - Praktisch en begrijpbaar
 - DWAAN!
-

De principes van de DOM-methode

Samenwerken

Met elkaar is de basis van een DOM. Iedereen is gelijkwaardig en neemt elkaar serieus. Het creëren van vertrouwen en sfeer is essentieel voor het slagen van een DOM. Zo kan er begrip ontstaan voor elkaars belangen.

Men ontmoet elkaar in het midden. Kansen worden benut: de DOM en overheid zoeken samen pro-actief door het midden naar oplossingen. De overheid ondersteunt en neemt niet over. Het gaat bij een DOM om co-creatie.

Het verbinden van partijen is een essentieel onderdeel van de DOM-methode. Het helpt als een onafhankelijk persoon dit proces ondersteunt. Deze verbinder staat los van de DOM of de overheid en helpt beide werelden elkaar te verstaan en te begrijpen en het proces soepel te laten lopen.

Projectmatig

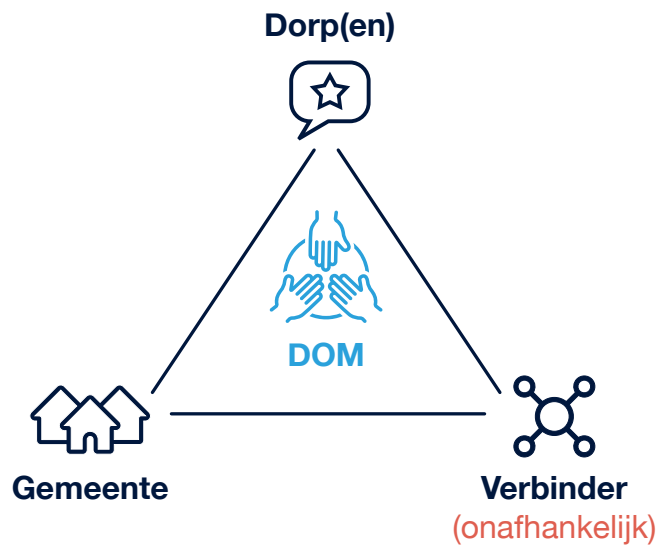
Een DOM werkt aan een concreet resultaat op een projectmatige manier. Dit resultaat gericht werken betekent het maken van afspraken over wat dit resultaat inhoudt en wanneer dit bereikt is, en het benoemen van go-no-go momenten. Zo zijn verwachtingen helder.

De overheid stuurt en laat los: is duidelijk over de grenzen die er zijn, maar denkt ook actief mee in de ruimte die er is om kansen te benutten. Er kan veel maar niet alles. Daarnaast is ze flexibel en laten ze los zodat de DOM in haar eigen tempo een oplossing kan bedenken passend in de afgesproken kaders.

De onafhankelijke verbinder is dé succesfactor!

Dé succesfactor in de DOM-methode is een goede verbinding tussen de DOM en de gemeente(n). Ervaring leert dat een onafhankelijke verbinder hier een belangrijke bijdrage aan kan leveren. Zo ontstaat een stevige driehoek van dorp, gemeente en verbinder. We noemen deze onafhankelijke verbinder: de DOM-denker.

De DOM-denker activeert, jaagt aan, enthousiasmeert, motiveert:

- Is communicatief sterk en empathisch
- Weet mensen te binden, is charismatisch
- Zoekt actief contact met betrokkenen
- Durft het gesprek aan te gaan en kan luisteren
- Kan snel tot de kern doordringen
- Is lenig in het verbinden van belangen
- Weet mensen bij elkaar te brengen, is een netwerker
- Weet hoe het in een dorp werkt, kent de dorpsdynamiek
- Is breed georiënteerd, heeft lerend vermogen
- Is zeer ervaren in processen en projecten
- Is onafhankelijk

Starten met een DOM

1

Bestuurlijk commitment

Als eerste is van belang dat de bestuurders van de gemeente(n) akkoord zijn met het starten van een DOM in hun gemeente. Er moet bestuurlijk commitment zijn om de gemeentelijke organisatie hierop in te richten en voldoende financiën voor het proces te organiseren.

2

Verbinder als kwartiermaker

Vervolgens is het wenselijk een onafhankelijke verbinder te benoemen om het proces soepel te laten lopen en de gemeente(n) en dorp(en) te helpen de organisatie verder in te richten.

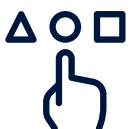
3

Inrichten organisatie gemeente of regio: een DOM-team

De gemeente of regio stelt hun eigen spelregels op voor de DOM-methode. En richt de eigen organisatie zo in dat deze past bij de DOM-methode. Dit betekent het benoemen van een DOM-coördinator die intern de zaken rond de DOM's coördineert en het eerste aanspreekpunt is voor algemene DOM-zaken. Daarnaast is het wenselijk contactpersonen bij de verschillende beleidsvelden aan te wijzen, die bij vragen kunnen worden benaderd of betrokken bij initiatieftafels. De dorpencoördinatoren vormen een belangrijke rol als eerste aanspreekpunt vanuit de DOM's. Zo ontstaat er een gemeentelijk of regionaal DOM-team.

4

Keuze dorp(en)

De volgende stap is de keuze in welke dorpen de DOM-methode wordt ingezet. Het initiatief kan zowel bij een dorp als bij de gemeente vandaan komen. Bij de start maakt vaak de gemeente een eerste keuze. Van belang is dat de criteria waarom voor een dorp wordt gekozen, helder en uitlegbaar zijn. En een koppeling kent met de beleidsdoelen. De wil in een dorp om aan de slag te gaan is een belangrijke succesfactor voor een DOM, naast urgentie.

5

Starten met een DOM

De start in een dorp is het aangaan van een gesprek met het dorp. De verbinder kan hier het initiatief toe nemen samen met de DOM-coördinator en de dorpencoördinator uit het DOM-team. De insteek is om samen te kijken naar wat er speelt in het dorp en in gesprek te gaan over welke kwaliteitsslag er gemaakt kan worden. Op basis van deze gesprekken komt vaak urgentie en enthousiasme naar voren voor specifieke zaken waar het dorp mee aan de slag wil gaan. En vanuit dat enthousiasme ook inwoners die daarbij betrokken willen zijn, vanuit hun eigen intrinsieke motivatie.

En dan kan het DOM-project van start! De DOM is de ruggengraat en motor voor verschillende ontwikkelingen. Een DOM-project wordt meestal gedragen door vier of vijf inwoners van een dorp. Daarnaast zijn er diverse werkgroepen bezig met de verschillende ontwikkelingen. Er is een actieve samenwerking met de werkgroepen en dorpsbelang.

6

Samen aan de slag volgens DOM-methode

Initiatieftafels | Plannen en ideeën worden uitgewisseld tussen de DOM en de gemeente via het DOM-teamlid dat aanspreekpunt is voor die DOM, waarschijnlijk de dorpencoördinator. Die kan bijvoorbeeld regelen dat een DOM kan aanschuiven bij een initiatieftafel waar de verschillende beleidsterreinen aan tafel zitten, om hun plannen en ideeën integraal te bespreken en hierover te sparren.

Experts inhuren | Een DOM kan gebruik maken van de expertise van de gemeente, maar kan ook zelf experts inhuren. Hiervoor wordt door de overheid een budget per DOM beschikbaar gesteld.

Kennisdelen | De verbinder kan samen met de DOM-coördinator de uitwisseling van kennis tussen de verschillende DOM's in een regio stimuleren door het organiseren van bijvoorbeeld een regiotafel, een informatiemarkt of DOM-café.

DOM is letterlijk en figuurlijk een meerwaarde

De DOM is letterlijk en figuurlijk een meerwaarde door het delen van kennis, DOM's kunnen elkaar inspireren en samen meer slagkracht organiseren, én door de beschikbaarheid van budget voor het ondersteunen van het proces in de dorpen.

Kennis delen

Inspireren

Samen meer slagkracht

Procesgeld voor de DOM | subsidieregeling

Vanuit de provincie Fryslân is minimaal € 12.500 beschikbaar aan procesgeld voor een DOM, mits de gemeente of regio ook eenzelfde bedrag inlegt. Dit betekent dat er minimaal € 25.000 beschikbaar kan zijn voor een DOM ter ondersteuning van het proces. Dorpen kunnen dit bijvoorbeeld inzetten om experts in te huren. Hiervoor heeft een de provincie en subsidieregeling DOM opgezet.

Bijdrage aan verbinder

De provincie Fryslân ziet in de onafhankelijke verbinder een belangrijke voorwaarde voor het succes van de DOM's. Daarom stelt de provincie voor het eerste jaar per DOM € 5.000 beschikbaar voor deze verbinder. Voor de twee jaar daarna is per DOM € 2.500 beschikbaar, mits de gemeente of regio ook minimaal dat bedrag inlegt. Ook dit is in dezelfde subsidieregeling geregeld.

Tip: stel voor meerdere DOM's in een gemeente of regio dezelfde persoon aan als verbinder.

DOM-denkerspool

We noemen de onafhankelijke verbinders ook wel DOM-denkers. Het is belangrijk om hiervoor de juiste persoon te vinden met de gevraagde competenties. Daarom wordt er een DOM-denkerspool opgezet. De eerste verbinders zijn hier al onderdeel van. Hierbinnen kunnen zij met elkaar ervaringen delen. Zo kunnen we de DOM-methode steeds verder ontwikkelen. DOM's kunnen hun verbinder vinden in de DOM-denkerspool.

Initiatieftafel: hier komen verschillende beleidsvelden van een gemeente met een DOM-project bijeen om samen te zoeken naar kansen en oplossingen voor een gewenste ontwikkeling in een dorp.

Regiotafel: hier komen verschillende DOM-projecten in een gemeente of regio bij elkaar om van elkaar te leren, elkaar te inspireren en te netwerken. Bij de regiotafels gaat het vooral over hoe het proces in de DOM's loopt.

Informatiemarkt: hierbij gaat het vooral om de inhoud. DOM-projecten in een gemeente of regio kunnen kennis ophalen bij inhoudelijk deskundigen of inspiratie opdoen bij andere DOM's en hun eigen kennis delen.

DOM-café: deze staat vooral in het teken van netwerken en elkaar ontmoeten. Het zoeken van verbinding tussen DOM's onderling en met de gemeente(n).

Programmteam DOM als vraagbaak

Het opzetten van een DOM-project is een dynamisch proces: men gaat op expeditie. Een DOM heeft ruimte en tijd nodig om te groeien. Dit is de ervaring van het Programmteam DOM. Hun ambitie is de uitrol van de DOM-methodiek over heel Fryslân. Zij delen hun ervaring graag en helpen anderen die met de DOM-methodiek aan de slag willen gaan.

Het Programmteam helpt gemeenten en regio's bij het opstarten van de DOM-methodiek. Vervolgens ondersteunt en adviseert het Programmteam alle betrokkenen: de DOM's, de verbinder en de DOM-teams bij de gemeente of regio.

Het Programmteam legt verbinding tussen de verschillende regio's waar gewerkt wordt met de DOM-methode, en deelt ontwikkelingen en kansen vanuit de provincie, het Rijk of Europa.

Meer informatie

Neem contact op met Sjoerd Hoekstra, de programmamanager
DOM-methode via: sj.hoekstra@fryslan.frl of 06 52 40 36 89.

Kijk vooral ook op de website: wijzijndom.frl